

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Július 7^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csütörtökön. Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr borítéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenként-is válthatnak példányt borítéktalanul 1 ft 36 xr-jával.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

S z é c s y M a r i á. *(Folytatás.)*

Budaházy elbeszélé, hogy több ezerből álló tetemes sereg volna indulóban Murány ellen. „Annál jobb reánk nézve, mond a' lelkes asszony, legalább dicső halálunknak több tanúji lesznek. Budaházy! gondoskodj, hogy jó korán a' várkápolnába fegyveresen jőjjenek öszve hiveim; most pedig menj jó öreg, mert nyugalomra van szükséged“ — 's szívesen meg szorítván az öregnek kezét, elváltak egymástól. Most volt Maria ohajtott világában, a' vér vad sebeséggel buzgott ereiben, 's ama gondolat, hogy becsületéért harcolhat, 's meghalhat, egész valóját lelkesíté; száz meg száz menyei képek lebegtek elejébe szebb jövőndőjéből, 's boldognak érzé magát, mert kívánságainak példaképét (Ideal) valósodva látta. Illy bájos képzeményektől elbágyasztva nyugvó ágyára heveredett; csendes szunyadásba szenderedtek a' lankadt szemek, 's édes álmak mosolyogtak az alvó szép felé.

A' hajnal pirosága innepélyesen terité az alatt biborát a' látkör boltozatjára; a' vár tornyai teljes fényökben csillogtak; a' harmat tündöklő gyöngyökkel fedé a' vaskakast, 's a' magos vártorony harangja ajtatosan hangzék, midőn az innepi ruhába öltözködött várbelieknek egész serege kivont karddal indult a' várkápolna felé. Budaházy ment előttök, kinek beforradt sebhelyei magyar batorságát hirdeté; büszkén lobogott sisakjának kótyagja, messziről-is látszott villogó széles kardja, nyugott méltósággal vezérlé a' kis sereget, 's ez csendes alázattal követé az ősz kapitányt. A' kápolna elejébe érvén Budaházy sorba állitá legényeit, 's asszonyához ment jelentést tenni. Széchy Ma-

ria már a' kápolna lépcsőin várta hiveit, 's titkolt örömmel tekintett derék vitézeire. Ő maga magyar lovag öltözetben jelent-meg, férjének kardját köté oldalára, fürtös fejét sima aczélsisak födé, 's a' felbocsátott sisakrostély (Visier) angyali arczát láttatá. Így állott a' hős asszony a' szent hely küszöbén, 's nyájasan köszönté a' hozzá közelítő Budaházyt. „Köszönöm ősz bajnok, monda Maria — ama buzgóságodat, mellyet parancsolatim teljesítésében mutatsz; vajha jutalmazhatnám hűségedet! — De a' szerencsétlenek halálánál egyebet nem adhatnak a' jó tettért.“ — „Nemes asszonyom — felel amaz — én férjednek hűséget esküdtem, és szavamat becsülettel-is fogom állani; azért mindent, a' mit teszek, kötelességemnek tulajdonítsd, 's akkor eléggé leszek jutalmazva.“ Maria szives kézzorítással köszöné az öregnek e' lelkes szavait, 's oldala mellett lépett a' fegyveresek elejébe. A' leggyakorlottabb hadvezér ügyeségével vizsgált-meg mindent, 's azután a' seregnek jeles maga tartását megdicsérte. Már most a' kápolna minden harangjai zugtak, Budaházy jelt adott az indulásra, 's mindenki a' szent egyházba sieté a' Mindenható segedelméért esedezni.

Végződén az ajtatoság Maria felkelt helyéről, leereszté a' sisakrostélyt, kivoná kardját, 's a' vitézek követték példáját. Midőn a' kardok csörgése elhangzott, felséges tekintettel fordult az Amazon hozzájuk, 's így szólla: „Nemes bajtársim! Jól tudjátok, milly veszély fenegeti sziklavárunkat; Vesselényi seregei közelitnek felénk, hogy minket, kiket a' világ nyelve pártosoknak nevez, büntessenek, 's ismét az engedelmeség igájához szoktassanak; itt az idő, hogy megmutassuk, mikép szánták-el magokat Murány védői a' becsület és igazságért vérzeni és meghalni. Fontoljátok ezt meg, legyetek férjfiak, mint mindenkor valátok, legyetek Magyarok 's ne hagyjátok-el hajdani kedves uratok özvegyét. Esküvést nem kívánok olly férjfiaktól, kiknek hűsége előttem már régen bebizonyodott; cselekedet illik a' férjfiara. Részemről ígérem, hogy, ha a' szükség kívánja, veletek együtt fogok a' vár dűledékei alatt elesni, — ígértek-e ti ugyan ezt asszonyotoknak?“ — Hangos „igérjük“ kiáltás tölté-meg a' kápolna szent boltozatját, 's innepélyesen villogtatták fegyverüket a' vi-

tézek. „Nossza jertek tehát a' bástyákra; Budaházy állítsd-ki az őrköt, 's küldj szerte néhány legényt a' jó szomszédok váraiba.“

Maria azután ujjal megvizsgálá seregét a' sánczokon, ön példájával buzdítá embereit bátorságra 's állhatatoságra, rendeléseket tett élelmek behozatása végett; az asszonyoknak meghagyá, hogy munkájokban csendesen eljárjanak, megtiltá a' siránczozást, sopánkodást, mert azt akarta, hogy Murány falai közül a' fájdalom és félelem kiköltözzék. Így akará, 's meg-is történt. Innepélyesen ment vissza Maria, minekutánna mindent illő rendbe hozott, magános szobájába, hogy itt háborgatás nélkül áldozhassék ifiúsága képményének.

Már a' nap meghaladá futásának felét, a' vár harangja déli ajtatoságra 's nyugalomra intett, 's még az ellenség nem mutatá magát; a' csendes völgyben mindig a' régi kellemes magány uralkodott, ligetjeit még most-is szent békeség boldogitá, virányait egyeség 's barátság vidíták, — de haj! nem soká tarthatott boldogsága — mert a' mindent pusztító pártszellem virágzó rétjeire dönté a' minden rosznak bőségszarvát, 's hirtelen hervadás lépe buja virágjai helyébe; rögtön tűnt-el az egyeség, és barátság; atyafi harczott atyafi ellen, fegyveresen állott a' Magyar rokon Magyar ellenében, hogy pallosát polgárvérrel fertőztesse. — Ó boldogtalan hon, ön fiaid dulták kebledet, ellened ön fiaid ragadtak fegyvert, 's néked kellett áldozatkint megaláztatnod némelly nyugtalan fejűek kedvéért, kik ábrándozva, a' hazafiúi kötelesség hamis buzgásától lelkesítve törvényes uralkodójok ellen ránták-ki kardjokat!

A' völgynek jó ideig tartó csendességét trombita-zaj szakasztá félbe; az őrtoronyból harsogott a' réz szer hangja, 's a' sziklavár lakosainak ellenség jövetelét hirdeté. Élénk mozgás eleveníté a' sánczokat, kiki ezekre sietett, hogy, szemközt állván ellenségével megvívjon a' veszéllyel. Maria teljes hős öltözetben panczélosan jelent-meg a' bástyán, 's felséges hanggal nyugottan parancsolá az ágyúk elsütését, hogy, mint mondá, a' hős ellenség hősképpen köszöntessék-meg. A' hegyek ezerszerre adák vissza az ágyúk dörgéseit; a' völgy-is viszhangzá a' lovak nyerítését

és hortyogását; vidámon jöttek Vesselényi emberei a vár alá, mert reméllék, hogy a Murány győzhetlensége felől hiresztelt regék semmisedése most fog bebizonyodni, mint-hogy azt egy asszony, egy a világ ítélete szerint gyenge asszony, eléggé védelmezni nem tudja, mert e nemnek érzékeny szive könnyeknél egyéb fegyvert nem ismer. Ezen hamis vélemény azonban csak hamar ellenkező tapasztalásra vezeté őket, mert az ostromlók Mariában egy bajnok asszonyra találtak, ki barátjai iránt érzékeny szívvel birt, szerencsétlenekért könnyezni tudott, de egyszersmind ellenségei ellen éles kardot tartak készen. A vitéz Vesselényi-is könnyen gondolkodott Maria felől, 's méltatlannak tartá, hogy egy férjfi, kit a természet hadra 's fegyverre rendelt, egy elhagyatott fegyvertelen özvegy asszony ellen harcoljon; azért tehát a várba küldé kapitányát, Farkast, hogy annak feladatását sürgetné. (*Folyt. köv.*)

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Gödöllő.

Jún. 29. 1833. A kit búbanat szorongat, ránduljon ki Gödöllőre, 's bizonyos lehet benne, hogy azt elfelejti. — Gödöllő, úgy szólván, Pest vármegyének éden-kertje. — Már Kerepesnél kezdődik azon gyönyörű (tán számos gyalog költőink számára készített) kettős fasor, melly a kocsi-út mellett egész Gödöllőig tart, — honnan azután, mint valamelly gazdasági középpontból ismét minden irányban hasonló sugár fasorok nyulnak ki, mint az itteni csinosodott műszorgalom mind annyi tanú-jelei.

Maga Gödöllő, melly úgy szólván nem egyéb, mint az itteni hires hercegi kert külső kertje, mindenütt zöld színben diszlik, karzatokkal kerített fasorok lepvén el utszájit, 's körösleg erdőkkel levén környékezve.

A hercegi lakhely rézfedelű kupjai e' zöldszin-özönből már messzünnen kevélyen csillámlanak ki, — 's oda érvén az utas, mint valamelly tündér palotát, látja a kerítés rostélyzatán keresztül ama pompás kastélyt fák és virágok közt felemelkedni, mellynek homloka közepett egy gömbölyű veres kupból — az erkelyes főterem tetejéből — 's két csinos szárnyból — a fő mélt. herceg és hercegné lakhelyeiből — áll.

A' főterem alatti bolthajtásban két felől két grádics, a' f. m. birtokosné kedveltjeivel — v i r á g o k k a l — kirakva vezet a' két felső szárnyazatra, mellynek folyosójin, főképp a' herczegnén szinte számos virágok diszlenek. — Igy vonsz te örömet és báj, finom, gyengéd a s s z o n y i izlés! minden körül, melly körödben létez. Mint ígézel itt virágokat a' hideg kőre: ugy varázsolsz vidámságot 's életkedvet a' férjfinak komoly 's nálad nélkül élte-unt lelkébe!!

A' mint tünhetett-fel a' régi Görögök képzetekint az elyzium az oda menő boldog lelkeknek: ugy nyilik-fel a' herczegi kert a' belépő vándor örömittas szemei előtt. — A' legfinomabb angoly izlés — a' nagy természetnek hiv utánzása — mutatkozik mindenfelől. Keringő utak, tágas kilátások, sűrű berkek, virág-csoportozatok, 's hűs ligetek váltják-fel egymást. Itt rózsza-virányok mosolyognak, — amott fehér liliumok tárván-ki szűz keblöket, arany szín rudacsok úgy látszik benne, mint Ámornak aranyozott nyila egy ártatlan szivben, — emitt szerény vaniliák éreztetik felséges illatjokkal itt létöket, — amott nyílt arcú hortensziák hívogatnak az előttök álló padra leülni, mellyet sugár jegenyék, susogó hársak 's komoly fenyvesek környékeznek. Itt ott gyönyörű vegyületben külön színű 's alakú virágok — tán a' világ öt külön részéből öszvehordva — olly vidámon 's békével diszlenek egymás mellett, mintha megakarnák szégyeníteni az Istenképének keresztelt embert, ki magához hasonló embertársával közletről olly ritkán fér-meg. — A' kerten keresztül folyó tóban rátartós fehér hattyúk uszálnak, 's fenhordozott büszke nyakkal, berzengő szárnyakkal, 's merő testtel a' viz színén fel 's alá lebegvén, lapátos lábaikkal — mint minden igazgatói kormány — a' viz alatt nem láttatva dolgoznak. — Az egész kert példanélküli tisztaságára nézve — mivel a' kertész minden hervadni kezdő virág helyébe azonnal más friset ültet — egy olly vidám Széphez hasonlitható, ki érdekes látogatót várván, mindenkor ujdívatú, 's hajfürtjeitől egész a' czipőig tiszta pompa-ruhában diszlik. —

Átkocsizván mi a' messzeterjedő vadkerten, mellynek árnyékos fáji alatt szarvas és őz-csordák szeliden legelesztek, 's alig álmodták azt, hogy eldődeknek szarvai a' kastély három szobájiban csudául fel vannak — mint sok házak régi ősei — szegezve, — 's a' fáczánosból-is kiérve, egy árnyékos allée a' besnyői barátok regényes fekvésű klastromához vitt, — hol-is megmutatván előbb a' jószívű atyák templomuknak oltári kincseit, levezettek minket a' hercegi sirboltba; tán hogy szemeinkkel lássuk, mint válik minden földi nagyság hamuvá és porrá, 's azért — példájokkint — mi is a' jelent használni siessünk. —

Tőlök a' tölgyesen keresztül a' híres svajtz-majorba rándultunk-át. — Az idegen itt az épület közepén levő terembe bevezetve valamelly regényes palotában képzeletét, mellybe a' világosság a' tetőről esik belé, — midőn a' majorosné varázsló minával két felől ajtót nyit, 's ime! az idegen az üveg ajtókon keresztül mind a' két felől, egyszerre két hosszú istálló közepében látja magát, 's a' csalódás annál meglepőbb, mivel nem — tán mint szive kívánná — honi barmokat, hanem jászolhoz kötött idegen tiroli és svajtziakat lát. — E' teremben falusi özsonna szok, mint hallottuk, tartatni, — 's valóban sok dolgot annyira elrontja mai időnkben szájunk ízét, hogy azt utóbb tán átaljában-is így előttünk etetett állatoktól kell még költsönöznünk. — A' tej-pincze tisztaságára nézve mustrája lehetne sok, házában kívül (de nem belől) csinos nő pipere-szobájának. — Dicsekedve mutatott utóljára a' majoros két svajtz göbölt, mellyeknek mindenike, mint állítá, 15 mázsát nyom, 's vizsga szemekkel keresé arczvonásinkon e' miatti elragadtatásunkat; de mi, kik a' világ figyelmét valahára már a' husról elvenni, 's inkább a' lélekre vezetni szeretnők, csak egy lépcsővel állíthattuk e' husokkal használó ritka két állatot az ollyas embernél feljebb, kiben se hus, se lélek többé. —

Felvidulva ennyi különféle látvány által, a' falusi élet dícséretei közt térénk vissza árnyékos fasorok között Gödöllőbe, 's onnét, a' teli hold nyájas világánál a' kedves Pestre.

Szekrényesy.

III. JELES MONDÁS.

1) Házasság. A' legszebb kötelék, melly minket honunk, erkölc, és emberiséghez kapcsol, a' házasság, ama jobb világnak szép kellemes képzelete.

2) Boldogító asszony. Az erényes nő, a' gyengéd anya és az értelmes háziasszony legszebb éke valamelly nemzet égne; ő szerencsésíti férjét, gyermekeit, és mindent a' házban.

Közli S.....y F.

Önhasznú jó tétel. A' jó tétemény, ha jutalomra vágy, megszűnik azzá lenni azonnal.

Gaal József.

IV. KÖLTÉSZET.

A' Becsület.

A' becsület, mint épp' a' szem,	Ollyan egész a' becsület,
Morskot úgy nem szenvedhet	Melly nem csonkul részében,
Magában, 's ha szenved, teszem,	Hanem tüstént végegyészet
Meg rontja az egészet. —	Sorsa, 's el hagy végképpen,
Egy drága kő; mellynek bár mi	Innen van, hogy nem láthatunk
Hiba becsét fogyasztja,	Soha félig becsstelent;
Olty kincs, melly elveszvéen, semmi	Mert ha abban csapást hagyunk,
Többé vissz' nem hozhatja. —	Már az egész elreppent.
Ügyeséget kíván sokat	Az élet és a' becsület
Annak hiv megtartása;	Nehézségök egyszerű,
De el fordít sok rozszakat,	Az e' nélkül nehézséget
'S boldogulás forrása. —	Nem bir, hanem toll-könnyű. —
Ember lélek nélkül holt test,	Jól mondják; hogy a' becsület
Becsületlen meghalva	Magos sziklás egy sziget,
Van, azért is kerül illyest	Ki szállni mert már nem lehet,
Minden ember borzadva. —	Oda hagyván a' helyet.

Th. Szt. Győri ifj: Thoroczky László
Erdélyben több ns. vármegyék Táblabírája.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Gyermekek a' tőkehalban. Londoni tudósítások szerint Máj. 28-án Lovestoffhoz 9 órányira egy nagy tőkehalat (Kabeljau) fogtak. Midőn felmetszenék, egy tökéletes nővérsű uj szülött férjfi gyermeket találtak benne, ki olly ép volt, hogy csak néhány óra előtt nyelhetette-el őt a' hal.

VI. KÜLÖNFÉLE.

Nem rossz gondolat. Nehány évvel ez előtt két szabó legény jött Jamaikába. Midőn megszállottak, átlátják, hogy csekély pénzüikkel lehetetlen valamit kezdeniök. Nehány ide oda gondolkodás után e' furcsa gondolat ötlék eszökbe: József Jánosnak haját borotválja-le, 's tetőtől talpig feketére festvén Néger helyett adja-

el. Ez megtörtént, a' rabkereskedő nem kevéssé csudálkozván a' vélt Néger szép természetén érette 80 font sterlinget fizetett-le Józsefnek. De már az első éjjel János megszökött, barátja őt fehérre mosta, 's már reggel ismét mint Európai dolgozott. Hijában kereste elszökött Négerét a' kereskedő, okosság által a' két szabó mindent elhárított. Pénzökkel kereskedni kezdenek, 's rövid időre 20,000 font sterlingnyi értékkel hazájokba vissza utaztak. De mielőtt Jamaikából elindultak az említett kereskedőhöz mentek, eszébe juttaták az elszökött Néget, 's az érte adott pénzt kamattal együtt megfizették. Történetök csak hamar egész Jamaikában tudva lön, honnét biztos személyek által tovább terjedett.

VII. TRÉFA-SZESZ.

Több, városi nevelésben levő, kisasszonyok közelébb Péczelre falusi levegő végett kimenvén, ott a' rondélyos kerítésű virágos kertben pillangót kergettek, 's midőn azt további üzés által se foghatták-el, — meglátván egyikök, hogy a' kert ajtaja nyitva áll, így kiálta hirtelen öccséhez: „Csukd-be Laura! hamar azt az ajtót, hogy a' pillangó ki ne repülhessen!”

Szekrényesy.

VIII. NEVETTETŐ PILULA.

1) Mimi tanítváynémnak honi történeti leczkét tarték éppen ötödik László magyar királyról. „Ez — mondam — atyja halála után jöve világra, 's azért nevezteték atyja utánni (posthumus) Lászlónak” „Hát akkor hogy hívták volna — kérdé a' tanulni vágyó deli lánynak — ha anyja halála után született volna?” —

2) Egy nagyköőrüsi ifjoncz minap pesti vásárra behajta néhány csikót. Estve az úri útszán sétálgatván keresztül, több szépségek között, szemébe ötlék Fischer cukrásznak kivilágosított boltja; tekinté ő-is az üveg ajtón, 's imigy sohajta: „Szent Isten, illyet Kecskeméten se láthat az ember!”

Pacz. Józ s.

„Hát jobban van e' már István Gazda?” kérdé egy falusi sebész az epemirigyben sinlódó említett gazdának belépő feleségét. „Jobban hála Istennek!” — „No-lássa lelkem — közbe vágá a' jámbor sebész — mondtam ugy-e, hogy nem hal az meg, kinek csak cholerája van; de bezzeg, ha még a' morbus-is hozzá jött volna, már akkor csakugyan elpatkolt volna ő kegyelme.” —

Nagy Igná t z.

Kérdő rejtvény. (Calembourg)

- 1) Millyen kövel tüzelnek sok emberek fa helyett?
- 2) Mellyik magyar vár nem feketült-meg, noha már 800 esztendő zivatarjait állotta-ki?

Előbbi rejtvény: Orsó.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.
